

Gådefuld udstilling

Frem til juli 2022 opfordres man på Kunstmuseum Brandts i Odense til at give slip og give sig hen, når man træder ind mellem Kathrine Ærtebjergs 130 værker. Den mytisk surrealistiske verden leger i grænselandet mellem at være barn og voksen - og afspejler samtidig kunstnerens eget liv mere, end nogen udstilling før har gjort.

"De tusind gåders sted" er Kathrine Ærtebjergs største udstilling til dato. Den skildrer samtidig hendes eget livsforløb set gennem en totalinstallation på Kunstmuseum Brandts bestående af 130 værker i form af store og små malerier, træfigurer, animationer, skulpturer i keramik og lydværker lavet i samarbejde med komponist Boe Przemyslak med kunstnernavnet Lola Ajima. Foto: Birgitte Carol Heiberg

- Min intention er, at publikum skal finde svar, hvis det er muligt, inde i sig selv. Jeg håber sådan, at der opstår en samtale beskueren og værkerne imellem, for man får ikke nogen endelig konklusion foræret. Sådan synes jeg, livet er, siger Kathrine Ærtebjerg om udstillingen "De tusind gåders sted" på Kunstmuseum Brandts i Odense. Foto: Birgitte Carol Heiberg

← FORTSAT FRA
SIDE 49

Lena Skov Jakobsen
lesj@fynskemedier.dk

"Skal hun virkelig være en pige hele livet?"

Vera-Line Ærtebjerg fylder undrende, insisterende og næsten bebrejdende rummet ud med sin 10-årige barnestemme og kæder sin mors gådefulde værker sammen som i et nøglebunt.

"Skal hun virkelig være en pige hele livet?" gentager pigestemmen.

Kunstneren Kathrine Ærtebjerg lod en dør til sin mytiske og surrealistiske verden stå på klem på Amalienborg, da hun i 2008 var en af de 10 danske kunstnere, der fik til opgave at udsmykke Frederik 8's palæ. Nu åbner den 52-årige kolorist døren på vid gab til sit eget livsforløb set gennem en totalinstallation på 130 værker bestående af store og små malerier, træfigurer, animationer, skulpturer i keramik og lydværker lavet i samarbejde med komponist Boe Przemyslak med kunstnernavnet Lola Ajima.

Her slår hun selv tonen an for "De tusind gåders sted" og sit livs største, men også mest personlige udstilling på Brandts i Odense ved at synge ordene, som optræder på udstillingens første og ældste værk: "Jeg er en pige. Jeg er en kvinde. Jeg er en sommerfugl. Jeg er en klovn."

- Udstillingen handler mere om mig som menneske end mine tidligere udstillinger. Dels fordi den spænder over de sidste 20 år

og bevæger sig over tid, dels fordi både min datters krop og min egen krop er med i form af vores stemmer. Jeg har været meget optaget af lydværkerne til denne udstilling, fordi det har været nyt og spændende for mig, men også grænseoverskridende. Det kommer tæt på, fortæller hun.

Livet er komplekst

Kathrine Ærtebjerg voksede op i Sorø og har siden gymnasiet givet kunsten mere plads. På Engelseholm Højskole mellem Vejle og Billund skubbede hun den gevaldigt frem i køen, og det samme skete et år senere på Kunsthøjskolen på Ærø, inden hun gik hele vejen på Kunstakademiet i København som 25-årig. Det er blevet til 30 år på Nørrebro efterhånden, og i dag deler hun tilværelsen med sønnen Valdemar på 14 år og datteren Vera-Line på 10 år - og kunsten selvfølgelig.

Når man spørger hende, lægger Kathrine Ærtebjerg ikke skjul på, at hun er meget privat. Som kunstner synes hun til gengæld, hun er mere åben.

- Min oprindelige idé var at synge værkerens titler, men det virkede underligt at synge "hun". Pludselig fik jeg den idé at få min datter til at lægge stemme til. På den måde bliver det en fortælling om en pige, der taler til sin mor, som det jo reelt er, men også en leg med tiden og flere forskellige betydninger. Det kan jo for eksempel også være den voksne kvindes indre barn, der taler.

For Kathrine Ærtebjerg er alting komplekst, ikke mindst livet. Hun er ikke nødvendigvis enten pige eller kvinde, men kan sagtens føle, at hun er både pige, kvinde, sommerfugl og klovn på en og samme tid.

- På nogle måder er jeg et barn stadigvæk. Og jeg kan også sagtens føle mig som en

Et kunstnerisk, næsten kongeligt måltid. Foto: Birgitte Carol Heiberg

klovn, der er ufrivilligt komisk, eller som en sommerfugl i en drøm, der handler om at kunne det umulige, forklarer kunstneren, der med de hurtigt udførte tegninger fra 1997 ikke bare markerer begyndelsen på sit arbejde med køn og identitet, men også udgangspunktet for sin største "midt i karrieren"-udstilling i det at være kvinde.

Kilde til glæde, kilde til afmagt

- Min intention er, at publikum skal finde svar, hvis det er muligt, inde i sig selv. Jeg håber sådan, at der opstår en samtale beskueren og værkerne imellem, for man får ikke nogen endelig konklusion foræret. Sådan synes jeg, livet er.

Kathrine Ærtebjerg går rundt mellem værkerne med sine muntre, dansende krøller i en kort page. I starten virkede det overvældende at skulle fylde så store rum ud, men langsomt fik hun skabt en anden verden, hvor tingene spiller sammen på tværs

af medier og på tværs af tid. Med sin datter, Vera-Line Ærtebjerg, ved sin side gengælder hun blikkene fra kvinder og piger, fra dyr og mennesker og dem, der er lidt af begge dele, utilpasse i deres kropes pubertet og bevid-

➔ LÆS MERE
SIDE 52

Vera-Line og Kathrine Ærtebjerg lægger med kunstnerens egne ord krop til udstillingen, da både mor og datter lægger stemmer til lydværker, der fylder rummene ud og kæder installationen sammen. Ved siden af selve udstillingen er der på Kunstmuseum Brøndts lavet et værksted og en kopi af anretterkøkkenet på Amalienborg, hvor børn og barnlige sjæle kan udfolde sig kunstnerisk i det ærtebjergske univers. Foto: Birgitte Carol Heiberg

Kathrine Ærtebjerg

52 år, kunstner. Født og opvokset i Sorø.

Hun har gået på kunsthøjskolen Engelsholm og Kunsthøjskolen på Ærø, inden hun som 25-årig uddannede sig på Det Kongelige Danske Kunstakademi i København.

Bor på Nørrebro med sønnen Valdemar på 14 år og datteren Vera-Line på 10 år.

Aktuel med udstillingen "De tusind gåders sted" på Kunstmuseum Brøndts i Odense frem til juli 2022.

Læs mere på: www.kathrineaertebjerg.dk.

FORTSAT FRA
SIDE 50

ste om deres eget kønsbillede. De gemmer sig i en let, lys og farvestrålende drømmeverden, og nogle af værkerne er lette at gå ind i.

Tag for eksempel Vera-Line Ærtebjergs yndlingsbillede i udstillingen: En person sidder ved et bord med en lyserød vase og kigger ud på én. Men hvis man bliver stående og kigger, kommer flere lag til syne. Der ligger en rest på bordet, noget udefinerbart, der føles forkert og malplaceret, og som bryder med den tilsyneladende orden. Der er faktisk altid noget, der bryder i Kathrine Ærtebjergs værker. Noget, som peger i en helt anden retning.

Moderrollen

- Jeg kæmper selv med bevægelsen, hvor jeg hele tiden søger en form for afklaring, men

samtidig er klar over, at der hele tiden opstår noget nyt. Det står klart, at jo mere jeg forstår, des mere forstår jeg, at jeg ingenting forstår. Det er en kilde til glæde, men også en kilde til afmagt. Man bliver på en måde konfronteret med sin egen uformåen. Eller sådan føles det.

Kathrine Ærtebjerg forsøger at overgive sig til kunsten og det faktum, at hun, uanset hvor meget hun prøver, ikke kan få styr på verden og sig selv. At få moderrollen oveni har heller ikke gjort det lettere at være kvinde.

- Vi lærer næsten hele tiden noget af hinanden, og jeg kan ofte undres over, at mine to børn kan blive ved med at overraske mig. Det er et stort ansvar, der følger med at blive mor, og jeg bliver ofte meget udfordret i min moderrolle på et helt personligt plan. Det er meget nemmere at arbejde med kunst end at være mor, for her er det mig selv, der sætter rammerne. Det er mit rum, konstaterer Kathrine Ærtebjerg og tilføjer:

- Livet er overraskende på mange måder.

Hun har altid været et meget søgende menneske og interesseret sig for psykologi og religion. Og hun må med alderen også erkende, at der rent faktisk findes en masse holdepladser i livet. Steder, der kan give svar og hvile, men kun midlertidigt.

- Livet er og bliver foranderligt, og man kan ikke undgå at stå i livets strøm, fastslår hun.

Et opgør med det statiske billede

I årenes løb har Kathrine Ærtebjerg fået mærkatet "eventyr" sat på sig mere end en gang. Men det stempel gør hende ikke noget, for der er masser af plads i genren, og hun ser det blot som mediernes måde at karakterisere hendes stilart i en generation.

Fantasia er ikke desto mindre blevet hendes redskab til at sætte sig selv fri og lade sig rive med.

- Vi er alle meget bundet - og måske særligt som voksne - af forestillingen og opfattelsen af os selv og den verden, vi lever i. Det er helt afgørende for, hvordan vi er, og hvordan vi bliver. Jeg prøver egentlig bare at tage et opgør med det statiske billede i den vished, at der hele tiden dukker nye billeder op.

I hendes optik er der ikke noget stort skel mellem virkelighed og fantasi. Virkeligheden er formet af det liv, vi lever, og fantasien er en del af den virkelighed. Hvis man sætter de to op som hinandens modsætninger, vil rummeligheden gå tabt, mener kunstneren.

- Der er mange situationer, hvor vi bruger fantasien. Forestillinger, vi gør os uden at vide det. Vi godtager dem bare mere, når fantasien er målrettet og logisk, og når det handler om vækst, politik, økonomi eller en anden forestilling, der udvikler vores samfund. Hvis tvivlen er meget i højsædet, skubber vi fantasien fra os.

Gennem nøglehullet

For Kathrine Ærtebjerg er det surrealistiske univers et sted, hvor alt kan lade sig gøre. Hvor hun ikke føler sig begrænset. Ligesom når hun vælger at arbejde med fingrene frem for penslen.

- Jeg mener helt klart, at det er en frihed, man skal give sig selv. At sætte fantasien løs, give slip og se livet som en gave, hvor man ikke begrænser sig selv og andre. For ellers går livet tabt. Billedkunsten hjælper os med det og tvinger os ud af vores vantede opfattelser og konklusioner.

Kathrine Ærtebjerg og Vera-Line Ærtebjerg er nået ud gennem nøglehullet og fortsætter videre til værkstedet, der hører til "De

Vera-Line Ærtebjergs yndlingsbillede på sin mors udstilling på Kunstmuseum Brøndts er dette. Foto: Birgitte Carol Heiberg

tusind gåders sted". Et sted, hvor fantasien vil hjælpe med kunsten at anrette et næsten kongeligt måltid. Kathrine Ærtebjerg er glad for, at hun er kvinde, kunstner, mor. Og hun er glad for, at hun i modsætning til kvinder før hende ikke skulle vælge det ene frem for det andet - også selv om ligestillingskampen langtfra er slut, og kvinder stadig er underrepræsenterede på kunstscenen.

- Jeg er en voksen kvinde, der har lavet alle de her værker. Jeg trækker hele tiden på mange forskellige erfaringer og følelser, når jeg arbejder på mine værker, og jeg ved ikke engang selv, hvad de alle sammen betyder. Det afspejler min udstilling, konkluderer hun og giver en ny nøgle til en ny gåde.